

รูปแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์
เครือข่ายสถานศึกษา สินปุน - ตาปี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3*

A MODEL FOR TEACHER DEVELOPMENT IN LEARNING MANAGEMENT
EMPHASIZING ON CRITICAL THINKING SKILLS, SINTUN - TAPEE
SCHOOL NETWORK UNDER SURATTHANI EDUCATIONAL PRIMARY
AREA OFFICE 3

อ่อนพิไล พรหมมันชู

Onpilai Prommanchoo

ญาณิศา บุญจิตร

Yanisa boochit

บรรจง เจริญสุข

Banjong Jaroensuk

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

Suratthani Rajabhat University, Thailand

E-mail: nooaon_love@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ ของครู 2) สร้างรูปแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ และ 3) ประเมินรูปแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ การวิจัยมี 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ของครู ขั้นตอนที่ 2 สร้างรูปแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ ขั้นตอนที่ 3 ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการพัฒนาครู กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษาในเครือข่ายสถานศึกษา สินปุน - ตาปี จำนวน 113 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม และแบบประเมินความเหมาะสมและ ความเป็นไปได้ของรูปแบบ มีค่าความเชื่อมั่น 0.89 และ 0.93 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ของครู โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการวัดและประเมินผล

* Received 11 August 2020; Revised 22 October 2020; Accepted 19 November 2020

ทักษะการคิดวิเคราะห์ ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะการคิดวิเคราะห์ ด้านการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ และด้านการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ 2) ผลการพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ พบว่า มี 4 องค์ประกอบ คือ 2.1) หลักการและเหตุผล 2.2) วัตถุประสงค์ 2.3) วิธีการพัฒนา และ 2.4) การวัดและประเมินผล และ 3) ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การพัฒนาครู, การจัดการเรียนรู้, ทักษะการคิดวิเคราะห์

Abstract

The article of this research were to: 1) the learning management environment that emphasizes the critical thinking skills of teachers 2) Create a teacher development model for learning management that emphasizes critical thinking and analytical skills. 3) Evaluate the teacher development model in learning management that emphasizes critical thinking skills. There are 3 stages of research. It consists of the 1st step, study the learning management condition that emphasizes the analytical thinking skills of teachers, the second step, creates a teacher development model in the learning management that emphasizes analytical thinking skills. The third step, assess the possibility of a teacher development model. The samples were 113 teachers and educational personnel in the Sinpun - Tapee School Network, The instrument used were questionnaire and the model feasibility and feasibility assessment form with the reliability of 0.89 and 0.93, respectively. Data were analyzed using basic statistics such as mean and standard deviation. The results of the research were as follows: 1) the learning management condition emphasizing the analytical thinking skills of teachers. Overall and each side is moderate Sort the mean from descending, namely measurement and evaluation, critical thinking skills. Cognitive aspects of critical thinking skills In the implementation of learning activities that emphasize critical thinking skills And writing a learning management plan that emphasizes critical thinking skills 2) The results of the development of a teacher development model in the learning management that emphasizes the analytical thinking skills were found to have 4 components: 2.1) principles and reasoning 2.2) Objectives 2.3) development methods and 2.4) measurement and evaluation,

and 3) evaluation results, and The possibility of the pattern was found overall is at a high level.

Keywords: Teacher Development, Learning Management, Critical Thinking Skills

บทนำ

ปัจจุบันโลกเข้าสู่ในยุคศตวรรษที่ 21 ทักษะการคิดเป็นทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผู้เรียนจึงจำเป็นต้องมีทักษะการเรียนรู้และสร้างนวัตกรรมใหม่ หมั่นฝึกฝนพัฒนาตนเองให้เกิดทักษะการคิดต่าง ๆ ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้ความสำคัญกับการพัฒนากระบวนการคิดให้เกิดกับนักเรียน โดยเฉพาะการคิดวิเคราะห์การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดอย่างเป็นระบบ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ซึ่งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ได้กำหนดแนวคิดในการจัดกระบวนการเรียนรู้ว่าสถานศึกษาจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้ มาใช้ป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้ใฝ่เรียนอย่างต่อเนื่อง ผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สมดุลกัน ส่งผลให้แบบทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐาน (O - Net) เป็นแบบทดสอบที่ต้องการวัดการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน โดยไม่ได้มุ่งวัดทักษะความรู้ ความจำเหมือนในอดีตที่ผ่านมา การจัดการเรียนรู้ของครูจึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับเปลี่ยนเพื่อให้สอดคล้องกัน เกี่ยวกับการพัฒนาการคิดระดับสูงของนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาความสามารถทางด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนที่เป็นเป้าหมายสำคัญของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังจะพิจารณาได้จาก 1 ใน 3 ของการประเมินความสามารถในการอ่าน การคิดวิเคราะห์และการเขียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

เป้าหมายหลักของการศึกษาไทยคือการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพด้วยกระบวนการเรียนรู้อันจะนำไปสู่ความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม ซึ่งในการพัฒนานักเรียน ต้องพัฒนาครูซึ่งเป็นบุคลากรหลักในโรงเรียนก่อน เพื่อให้ครูมีความรู้ ความสามารถ และเกิดความชำนาญในการปฏิบัติงานพร้อมทั้งมีทัศนคติที่ดีการปฏิบัติงาน จนทำให้งานบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการพัฒนาบุคลากรนั้นมีความจำเป็นและมีความสำคัญซึ่งบุคลากรจะต้องมีการพัฒนาด้านความรู้ความสามารถ ความเข้าใจในนโยบายที่องค์กรนั้น ๆ กำหนดมีมาตรฐานการทำงาน อีกทั้งบุคลากรต้องมีการพัฒนาตนเองให้มีความก้าวหน้าอยู่เสมอ เพื่อให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงทางด้านวิทยาการและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปซึ่งจะ

ส่งผลให้บุคลากรปฏิบัติงานได้เหมาะสมกับงาน ได้ผลผลิตที่สูงขึ้น และเกิดประสิทธิภาพต่อหน่วยงานนั้น ๆ (อุดมพร ทองคำ, 2555)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ของครู เครือข่ายสถานศึกษา สิบปุ่น - ตาปี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3
2. เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ เครือข่ายสถานศึกษาสิบปุ่น - ตาปี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3
3. เพื่อประเมินรูปแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ ของครูเครือข่ายสถานศึกษาสิบปุ่น - ตาปี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ประชากร คือ ครูในเครือข่ายสถานศึกษาสิบปุ่น - ตาปี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 จำนวน 11 โรงเรียน จำนวน 153 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูในเครือข่ายสถานศึกษาสิบปุ่น - ตาปี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 จำนวน 11 โรงเรียน จำนวน 113 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครซซี่ และมอร์แกน (Krejcie, R. V. & Morgan, D. W., 1970) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามสภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ ของครูเครือข่ายสถานศึกษาสิบปุ่น - ตาปี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ลักษณะเป็นชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมีระดับการปฏิบัติการ 5 ระดับ ตามหลักการของลิเคิร์ต (Likert, R., 1992)

2. การพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ เครือข่ายสถานศึกษาสิบปุ่น - ตาปี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 โดยการนำผลการวิเคราะห์สภาพการจัดการเรียนรู้เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ของครูมา เป็นข้อมูลในการร่างรูปแบบ แล้วนำร่างรูปแบบให้ผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ที่ เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ จำนวน 5 คน ได้มาโดยการเลือกแบบ เจาะจง (Purposive Sampling) ตรวจสอบรูปแบบ

3. การประเมินรูปแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ เครือข่ายสถานศึกษาสิบปุ่น - ตาปี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาในเครือข่ายสถานศึกษาสิบปุ่น - ตาปี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 จำนวน 11 โรงเรียน

จำนวน 11 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการพัฒนาคูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์เครือข่ายสถานศึกษา สิบปูน - ตาปี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ลักษณะเป็นชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมีระดับการปฏิบัติการ 5 ระดับ ตามหลักการของลิเคิร์ท (Likert, R., 1992)

สถิติที่ใช้ในการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูล โดยวิเคราะห์ในรูปแบบแจกแจง ความถี่ หาค่าร้อยละ (Percentage) วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean: $\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) และ วิเคราะห์เพื่อหาคุณภาพเครื่องมือโดยการหาความเที่ยง (Reliability) ตามสูตรการหาค่าความเที่ยงของครอนบาค (Cronbach, L. J., 1990)

ผลการวิจัย

รูปแบบการพัฒนาคูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ เครือข่ายสถานศึกษาสิบปูน - ตาปี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 3 พบว่า

1. ผลศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ของครูเครือข่ายสถานศึกษาสิบปูน - ตาปี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 พบว่าโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการวัดและประเมินผลทักษะการคิดวิเคราะห์ ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะการคิดวิเคราะห์ ด้านการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ และด้านการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์

2. ผลการพัฒนารูปแบบการพัฒนาคูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ เครือข่ายสถานศึกษาสิบปูน - ตาปี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 มีองค์ประกอบของรูปแบบ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 หลักการและเหตุผล องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ องค์ประกอบที่ 3 วิธีการพัฒนา และองค์ประกอบที่ 4 การวัดและประเมินผล

3. ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาคูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ เครือข่ายสถานศึกษาสิบปูน - ตาปี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 พบว่า มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากทุกด้าน

อภิปรายผล

1. ผลศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ของครูเครือข่ายสถานศึกษาสินปุน - ตาปี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 พบว่าโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการวัดและประเมินผลทักษะการคิดวิเคราะห์ ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะการคิดวิเคราะห์ ด้านการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ และด้านการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ ที่เป็นเช่นนั้น อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้มีหลักการจัดการเรียนรู้พื้นฐานที่สำคัญ และหลักเกณฑ์ในการยึดเพื่อให้การจัดการเรียนรู้ประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย ซึ่งการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ เป็นการจัดความรู้ด้านการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้เกิดกับผู้เรียน ด้วยรูปแบบ เทคนิค วิธีการ และกระบวนการต่าง ๆ ที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีความสามารถในการจำแนกแยกแยะข้อมูลองค์ประกอบของสิ่งต่าง ๆ ออกเป็นส่วนย่อย ๆ และจัดเป็นหมวดหมู่เพื่อค้นหาความจริง ความสำคัญ องค์ประกอบหรือหลักการของเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และแต่ละเหตุการณ์เกี่ยวพันกันอย่างไรและเกี่ยวพันกันโดยอาศัยหลักการใด เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ครูจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนโดยฝึกให้นักเรียนรู้จักคิดแล้วตัดสินใจผ่านกระบวนการฝึกทักษะการคิดในรูปแบบต่าง ๆ โดยครูต้องศึกษาทฤษฎี หลักการเกี่ยวกับการเรียนรู้ รวมทั้งปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจัดการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียนให้เอื้อต่อการฝึกทักษะการคิดให้แก่ผู้เรียน ซึ่งครูในเครือข่ายสถานศึกษาสินปุน - ตาปี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 อาจยังขาดความพร้อมในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ในหลาย ๆ ด้านและผู้บริหารยังส่งเสริมและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ของครูไม่ครอบคลุมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ จึงส่งผลให้สภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ของครู อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ผู้สอนต้องคำนึงถึงการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล พัฒนาการทางสมอง และเน้นคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ ใช้สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศูนย์สื่อการเรียนรู้ ระบบสารสนเทศเครือข่ายการเรียนรู้ เป็นเครื่องมือสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ สถานศึกษาต้องมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และนำผลที่ได้ใช้เป็นข้อมูลเพื่อพัฒนา ปรับปรุง การจัดการเรียนรู้ให้เกิดคุณภาพสูงสุดต่อผู้เรียน (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2553) สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมมาตย์ ศรีจันทร์ ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 7 พบว่า สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 7

โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการเตรียมการสอน ด้านการดำเนินการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล (สมมาตรย์ ศรีจันทร์, 2560) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชมณี สารเสวก ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ของครู กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 พบว่า ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง (รัชมณี สารเสวก, 2562)

2. ผลการพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ เครือข่ายสถานศึกษาสินปุน - ตาปี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 มีองค์ประกอบดังนี้ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ วิธีการพัฒนาครู และการวัดและประเมินผล ที่เป็นเช่นนั้นอาจเนื่องมาจาก ในการศึกษาารูปแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ ได้ทำการศึกษา แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับ การจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ รูปแบบ การพัฒนาครูและบุคลากร ที่มีโครงสร้างและเนื้อหาสอดคล้องกับการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ จึงทำให้ได้รูปแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ เครือข่ายสถานศึกษาสินปุน - ตาปี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 สอดคล้องกับแนวคิดของ อาภรณ์ ภูวิทย์พันธุ์ กล่าวว่าการพัฒนาบุคลากรรายบุคคล สามารถดำเนินการได้หลายวิธีซึ่งในแต่ละวิธีการที่ใช้จะขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของตัว บุคลากรและสิ่งที่ต้องการพัฒนาโดยเป็นการตกลงร่วมกันระหว่างผู้บังคับบัญชาและบุคลากร เพื่อกำหนดแผนพัฒนาตนเอง (อาภรณ์ ภูวิทย์พันธุ์, 2552) สอดคล้องกับแนวคิดของ วรณกร ศิริพละ สรุปว่า รูปแบบการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาเป็นกระบวนการสร้างเสริมบุคลากร ให้สามารถนำศักยภาพที่มีมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรมากที่สุด เป็นการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถความชำนาญ ตลอดจนเจตคติของบุคลากรที่มีผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ มีความพร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงขององค์กร การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษามุ่งเน้นที่การพัฒนาครูอาจารย์สามารถทำได้หลายวิธีเช่น การฝึกอบรม การสัมมนา การประชุมปฏิบัติการ การศึกษาดูงานการศึกษาต่อการนิเทศการสอน การให้คำปรึกษา เป็นต้น (วรณกร ศิริพละ, 2559) สอดคล้องกับงานวิจัยของวิเชียร สมชาย ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนสำหรับ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 พบว่าการพัฒนา โปรแกรมพัฒนาครูด้านการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนสำหรับสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 มีส่วนประกอบของโปรแกรมดังนี้ หลักการ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย เนื้อหา วิธีการพัฒนา สื่อและเครื่องมือ และ การวัดและ

ประเมินผล (วิเชียร สมชาย, 2561) และสอดคล้องกับงานวิจัยของรักษัณณิ สารเสวก ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ของครู กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 พบว่า โปรแกรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์มีองค์ประกอบดังนี้คือ หลักการวัตถุประสงค์เนื้อหา วิธีการพัฒนา และการประเมินผล เพื่อพัฒนาครูกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ (รักษัณณิ สารเสวก, 2562)

3. ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ เครือข่ายสถานศึกษาสินปุน - ตาปี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 พบว่า มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากทุกด้าน ที่เป็นเช่นนั้นอาจเนื่องมาจาก ในการศึกษารูปแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ มีกระบวนการดำเนินการตามขั้นตอนโดยการศึกษาค้นคว้าจากทฤษฎี แนวคิด เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาวิเคราะห์ร่วมกับการศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ของครู และได้นำรูปแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ เสนอผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ เกี่ยวกับการพัฒนาครู เพื่อให้ข้อคิดเห็นและเป็นข้อเสนอแนะในการปรับปรุงรูปแบบ จึงส่งผลให้มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์เครือข่ายสถานศึกษาสินปุน - ตาปี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของบุญชม ศรีสะอาด กล่าวว่า การวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบนั้น อาจกระทำได้ 2 ขั้นตอน คือสร้างหรือพัฒนารูปแบบ โดยการศึกษาค้นคว้าทฤษฎี แนวความคิดรูปแบบที่มีผู้พัฒนาไว้แล้วในเรื่องเดียวกันหรือเรื่องอื่น ๆ และผลการศึกษาหรือผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องวิเคราะห์สภาพการณ์ต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้สามารถกำหนด องค์ประกอบหรือตัวแปรต่าง ๆ ภายในรูปแบบ รวมทั้งลักษณะในรูปแบบ และทดสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบ หลังจากได้พัฒนารูปแบบในขั้นต้น ซึ่งจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลในสถานการณ์จริงหรือทำการทดลองนำไปใช้ในสถานการณ์จริงเพื่อทดสอบดูว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) สอดคล้องกับงานวิจัยของของวิเชียร สมชาย ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 พบว่าการประเมินโปรแกรมโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน โปรแกรมพัฒนาครูด้านการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนมีความเหมาะสมอยู่ระดับมากที่สุด และด้านความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด (วิเชียร สมชาย, 2561) และสอดคล้องกับงานวิจัยของรักษัณณิ สารเสวก ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ของครู กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 พบว่า ผลการประเมินโปรแกรมพัฒนาครู

ในการจัดการเรียนรู้ของครู กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์โดยผู้ทรงคุณวุฒิพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก (รักษัณณิ สารเสวก, 2562)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

สภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ของครูเครือข่ายสถานศึกษา สิบปุ่น - ตาปี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 มีขอบข่ายในการจัดการเรียนรู้ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการคิดวิเคราะห์ ด้านการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ด้านการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล รูปแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์เครือข่ายสถานศึกษาสิบปุ่น - ตาปี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ วิธีการพัฒนาครู และการวัดและประเมินผล และรูปแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์เครือข่ายสถานศึกษาสิบปุ่น - ตาปี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ **ข้อเสนอแนะ** 1) ควรนำรูปแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ไปใช้ในการพัฒนาครูอย่างเป็นรูปธรรม โดยพิจารณาบริบทของแต่ละสถานศึกษาควบคู่ไปกับการพัฒนาเพื่อให้การพัฒนาครูเกิดประสิทธิภาพสูงสุด 2) ในการนำรูปแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ไปใช้ควรศึกษารูปแบบการพัฒนาครูให้เข้าใจในทุกขั้นตอน อย่างละเอียด เพื่อให้ผู้พัฒนาและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาครูสามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้อง บรรลุวัตถุประสงค์ในการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ 3) สถานศึกษาควรสนับสนุนให้ครูได้รับการพัฒนาโดยใช้รูปแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยเตรียมความพร้อมของครูก่อนพัฒนาเพื่อให้ทราบแนวทางปฏิบัติ วิธีการและกิจกรรม และครูผู้เข้ารับการพัฒนาควรพัฒนาตนเองด้วยความสนใจและมีเจตคติที่ดีต่อการพัฒนาตนเอง การพัฒนาจึงจะเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล 4) ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาคู่มือการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ เพื่อให้ครูผู้สอนมีคู่มือการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ ทราบรายละเอียดและเทคนิคในการจัดการเรียนสอน ส่งผลให้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ ของครูมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- รักษัณณิ สารเสวก. (2562). การพัฒนาโปรแกรมการพัฒนาคู่มือในการจัดการเรียนรู้ของครู กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วรรณกร ศิริพล. (2559). รูปแบบการพัฒนาคู่มือของมหาวิทยาลัยราชภัฏ. ใน ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยสยาม.
- วิเชียร สมชาย. (2561). การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาคู่มือด้านการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี เขต 1. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมมาตรย์ ศรีจันทร์. (2560). แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา เขต 7. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2553). แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- อาภรณ์ ภู่วิทยพันธ์. (2552). การจัดทำแผนพัฒนารายบุคคล (Individual plan). กรุงเทพมหานคร: เอช อาร์ เซ็นเตอร์.
- อุดมพร ทองคำ. (2555). การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนสองดาววิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- Cronbach, L. J. (1990). Essentials of psychological testing. (3rd ed.). NY: Harper & Collins.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. Journal Education and Psychology Measurement, 3(30), 607-610.
- Likert, R. (1992). New pattern of management. New York, NY: McGraw-Hill.